Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

E 52/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: E-kirje neuvoston asetuksesta eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Itämerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksienvahvistamisesta vuodeksi 2025

Lapin ELY-keskus / Pohjois-Suomen kalatalouspalvelut

Jermi Tertsunen

27.9.2024

Pohjois-Suomen kalakantojen ja elinkeinojen turvaamisen kannalta keskeistä on lohikiintiö ja varovaisuusperiaate tilanteessa, jossa syitä heikkoon selviytymiseen merellä ei tunneta.

- Edellisvuotta huomattavasti pienempi ehdotus lohikiintiöksi voidaan hyväksyä huomioiden mahdollisuudet rajoitustoimien käyttöön. Jatkossakin Suomen säilytettävä laaja harkintavara päättää, otammeko siirtoja vastaan muilta jäsenvaltioilta. Nykyisessä tilanteessa lohikiintiötä ei kuitenkaan tule lisätä siirroilla muilta jäsenvaltioilta, eikä siirtämällä kalastamatta jäänyttä kiintiötä tältä vuodelta.
- Pohjoisiin jokiin kudulle nousevien lohien määrä on ollut viime vuosina huolestuttavan alhainen. Vaikka esitetty kiintiö hyväksyttäisiin, kansallisessa merialueen kalastuksen säätelyssä tulee varautua siihen, että tilanteen vaatiessa kalastusta rajoitetaan eikä koko kiintiötä käytetä.
- Lohikantojen erittäin heikon tilan ja suuren epävarmuuden vuoksi valmisteltava keinoja reagoida, mikäli lohikantojen tilanne näyttää odotettuakin heikommalta. Koko kiintiötä ei esimerkiksi ole välttämätöntä ottaa käyttöön kauden alussa. Lohen nousun kehittymistä voidaan arvioida kaupallisen kalastuksen alkaessa merialueen raportoitujen saaliiden perusteella ja myöhemmin seuraamalla Simojoen ja Tornionjoen nousulohien määrää.
- Lohen tilanne keskeistä paitsi kantojen säilymisen, mutta myös hallituksen vaelluskalatavoitteiden vuoksi. Huomiona myös, että kansallisesti lohenkalastuksen merkitys on suurin Perämeren pohjoisoissa kalastuksen rakenteen vuoksi. Lohisaaliin arvosta kalastetaan siellä noin kolmasosa, mutta Lapissa lohisaalis muodostaa siitä n. 80 %.
- Pohjoisen Suomen lohijokien alueella kesämatkailu ja siihen liittyvät elinkeinot ovat riippuvaisia erityisesti lohen vapaa-ajan kalastuksesta ja sen säilymisestä tulevaisuudessa.